

การวิเคราะห์สมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ในศตวรรษที่ 21 : กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง

AN ANALYSIS OF THAI TEACHER'S COMPETENCY ACCORDING TO THE
SOUTHEAST ASIAN TEACHER'S COMPETENCY FRAMEWORK IN THE 21st CENTURY:
A CASE STUDY OF THE CENTRAL REGION AREA

ธำปนา จ้อยเจริญ¹ และ เมษา นวลศรี²
Thapana Choicharoen¹ and Mesa Nuansri²

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 375 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 จำนวน 1 ชุด มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 และความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความแปรปรวน และความถี่ และใช้สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว อีกทั้งวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ครูไทยมีสมรรถนะตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 11 ด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยสมรรถนะด้านการส่งเสริมค่านิยม ด้านศีลธรรมและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และด้านการจัดสวัสดิการแก่นักเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านการสร้างเครือข่ายกับผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปกครอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ใหญ่ กลาง และเล็ก) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ภาพรวมและรายด้านทั้ง 11 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะครูไทย พบว่า มีประเด็นสำคัญเรียงตามลำดับความสำคัญ 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านการวัดประเมินผล การเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์ 5) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to analyze the Thai teacher's competency according to the Southeast Asian teacher's competency framework in the 21st Century: A Case Study of the Central Region and 2) to compare the Thai teacher's competency according to the Southeast Asian teacher's competency framework in the 21st Century by the size of the school. The samples were 375 teachers of schools under the jurisdiction of the Office of Basic Education Commission. The research instrument was a 5-point scale with Index of Item - objective of congruence: IOC between 0.8 – 1.0 and Cronbach's alpha reliability of .97. The data were analyzed descriptively and inferentially including frequency, percentage, mean, standard deviation, skewness, kurtosis and F-test for ANOVA, and the qualitative data were analyzed by content analysis. The research findings were as follows:

1. Thai teacher's competency according to the Southeast Asian teacher's competency framework in the 21st Century, both overall and in the 11 aspects were at a relatively high level. When considering each aspect, the priority of competency from highest to lowest was the promotion of moral and ethical values, the creation of a learning environment, and the welfare of the students respectively while the mean in creating a network with stakeholders, particularly parents of students was the lowest average.

2. The comparison of Thai teacher's competency according to the Southeast Asian teacher's competency framework in the 21st Century by one - way ANOVA showed that overall and in all 11 aspects, there was no statistically significant difference between the three school sizes (large, medium and small) at the .05 level.

3. Suggestions on the development of teacher's competencies found that there are 5 main issues in order of importance which were: 1) classroom action research 2) learning assessment 3) Instruction management 4) materials using, and 5) community participation.

คำสำคัญ

สมรรถนะ ครูไทย

Keywords

Competency, Thai Teacher

ความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ที่ดำเนินไปในห้วงเวลาปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่าการศึกษากับการพัฒนาสังคมเป็นกระแสหลักสำคัญที่สังคมโดยรวมต่างเฝ้าจับตามองในกระบวนการของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในมิติต่างๆ อันจะส่งผลต่อการพัฒนา ดังจะเห็นได้จากภายใต้ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สองในปัจจุบันได้มุ่งเน้นในมิติของการพัฒนา 4 มิติสำคัญ (ศุภิสรา ชิดชู, 2556) ได้แก่ การปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปโรงเรียนหรือแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการปฏิรูประบบบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งในทุกมิตินั้นจะมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ดังกล่าว สำหรับการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่นั้น ได้มีข้อเสนอแนะในเชิงยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาหลากหลายแนวทางตามข้อเสนอของคณะกรรมการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้เสนอแนะไว้ (เลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ทั้งนี้ เพื่อสร้างให้ครูยุคใหม่มีบทบาทในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรักในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน และในขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีสภาวะวิชาชีพที่เข้มแข็ง บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพ มีขวัญกำลังใจอยู่ได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาวิชาชีพครูภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมในช่วงเวลานี้นับได้ว่าเป็นบทบาทและภารกิจสำคัญที่ทำนายเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการพัฒนา เพื่อก่อให้เกิดศักยภาพและประสิทธิภาพสูงสุดของศาสตร์แห่งวิชาชีพความเป็นครู ทั้งนี้คงสืบเนื่องมาจากสภาพทางบริบทรอบด้านที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโดยเฉพาะในด้านการจัดการศึกษาของยุคปฏิรูปในทศวรรษที่สองนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งมีดัชนีบ่งชี้ (Indicators) หลายประการ (เลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ที่บ่งบอกและสะท้อนผลให้ทราบทั้งที่เป็นภาพในเชิงบวกบวกและลบควบคู่กันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลลัพธ์ (out put) ที่เกิดกับผลผลิตของกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งก็หมายถึงผู้เรียนนั่นเองที่เป็นสิ่งบ่งบอกหรือเป็นสัญญาณของการสะท้อนภาพดังกล่าวออกมาสู่สังคมจากกระแสของการปฏิรูปการศึกษาของไทยในปัจจุบัน ผลที่เกิดขึ้นย่อมเป็นการตอบโจทย์สำคัญที่สังคมโดยรวมต่างมุ่งเป้าหมายกลุ่มใหญ่ไปที่ “ครูอาจารย์” ในด้านประสิทธิภาพและศักยภาพของการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน โดยมีอาจหลักเล็งหรือปฏิเสธความรับผิดชอบเหล่านี้ได้ ดังนั้น มาตรการและแนวทางของการยกระดับการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของวิชาชีพแห่งความเป็นครูจึงถูกกำหนดขึ้นในหลากหลายกลยุทธ์เพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดสมรรถนะเชิงวิชาชีพในระดับต่างๆ จะเป็นประเด็นสำคัญของการสร้างประสิทธิภาพในการพัฒนาศาสตร์แห่งความเป็นครูให้บรรลุผล สอดรับกับสถานการณ์และบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ก้าวไปในสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี (สุรศักดิ์ ปาเย, 2556)

เมื่อมองไปยังภาพกว้างไปกว่านั้นในสถานะแห่งยุคนิยมที่เศรษฐกิจเป็นตัวขับเคลื่อน และผลักดันให้ประเทศต่างๆ ก้าวรุดไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว ประกอบกับประเทศต่างๆ นั้นอยู่รวมกัน เป็นสังคมโลก ไม่สามารถอยู่โดดเดี่ยวเดียวดายได้ จึงต้องมีการรวมตัวกันของประเทศในแต่ละภูมิภาค เพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ร่วมและพัฒนาประเทศในภูมิภาคไปพร้อมๆ กัน ด้วยเหตุนี้ ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้หรือ อาเซียน จึงได้มีข้อตกลงให้อาเซียนรวมตัวเป็นชุมชนหรือประชาคมเดียวกันให้ สำเร็จภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) สำหรับการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคม อาเซียนนั้น ประเทศไทยในฐานะที่เป็นผู้นำในการก่อตั้งสมาคมอาเซียน มีศักยภาพในการเป็นแกนนำ ในการสร้างประชาคมอาเซียนให้เข้มแข็ง จึงได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็น ประชาคมอาเซียน โดยจะมุ่งเน้นเรื่องการศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาใน ทุกๆ ด้าน อีกทั้งการศึกษาถือเป็นพื้นฐานในการสร้างและผลักดันให้คนไทยมีความรู้ ความเข้าใจใน ประชาคมอาเซียน ซึ่งการศึกษาจะถูกสอดแทรกเข้าไปในสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน คือ เสา การเมืองและความมั่นคง เสาเศรษฐกิจ และเสาสังคมและวัฒนธรรม โดยการศึกษาจะเป็นฐานในการ สร้างความรู้และความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่หลักของประชาคมอาเซียน ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของ ตนในการเป็นพลเมืองของประชาคมอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในปี 2558

สำหรับในประเด็นทางการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาสมรรถนะของครูก็มีความจำเป็น และเป็นอีกมิติหนึ่งที่ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเพื่อพัฒนาไปสู่วิชาชีพครู ที่มีคุณภาพเนื่องจากการศึกษาถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศในด้านต่างๆ โดยที่ ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของซีมีโอ (SEAMEO INNOTECH) ครั้งที่ 52 ที่จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 29 กันยายน ถึงวันที่ 1 ตุลาคม 2552 โดย มีการเห็นชอบกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ Dr.Erinda C. Pefianco ผู้อำนวยการศูนย์ซีมีโอ อินโนเทค ได้แจ้งผลศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานสมรรถนะของครูในบริบท ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การวัด และพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวแก่ครูผู้สอน ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะหลัก (competency) ของครูในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วย 11 ด้าน (ศึกษาธิการ, 2557) ดังนี้ 1) การเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ของโรงเรียน 2) การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 3) การพัฒนาและการใช้ทรัพยากรสำหรับการ เรียนการสอน 4) การพัฒนาทักษะการจัดลำดับความคิดในระดับสูง 5) การอำนวยความสะดวกในการ เรียนรู้ 6) การส่งเสริมค่านิยมด้านศีลธรรมและจริยธรรม 7) ส่งเสริมการพัฒนาชีวิตและทักษะ วิชาชีพแก่ผู้เรียน 8) การวัดและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน 9) การพัฒนาด้านวิชาชีพ 10) การ สร้างเครือข่ายกับผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน และ 11) การจัดสวัสดิการและภารกิจแก่นักเรียน

ทั้งนี้ในสภาพปัจจุบันเรายังไม่ทราบว่าครูไทยเป็นไปตามสมรรถนะครูตามกรอบสมรรถนะ ของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 หรือไม่ และมีความแตกต่างตามขนาดของ สถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร เนื่องจากการ หากครูไทยมีสมรรถนะตรงตามที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ ระดับภูมิภาคว่าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของซีมีโอ (SEAMEO INNOTECH) ได้

ศึกษาไว้ นั่นก็แสดงว่าประเทศไทยพร้อมที่จะเข้าร่วมจัดการศึกษาตามกรอบความร่วมมือของภูมิภาคอาเซียน

จากเหตุผลและความสำคัญที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจทำวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์สมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษาเขตพื้นที่ภาคกลาง” อีกทั้งมีการเปรียบจำแนกตามขนาดสถานศึกษาด้วยเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์มากขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการสอบถามความคิดเห็น เจตคติ หรือการงานรายการรับรู้ตามมุมมองของครูมีความแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา (นราภรณ์ สุระ, 2555; สุริพร โพธิ์ภักดี, 2558) ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะครูไทยให้สอดคล้องกับสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 อันจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาประเทศและก้าวสู่การแข่งขันในเวทีประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ครูไทยมีสมรรถนะตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับใด และมีความแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในเขตพื้นที่ภาคกลาง (22 จังหวัด) โดยยึดระบบการจัดแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาการปกครองที่จัดแบ่งโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีครูจำนวนทั้งสิ้น 95,436 คน (กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

กลุ่มตัวอย่าง

ครูผู้สอน จำนวน 450 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สร้างจากสูตรของ Cohen (1977) และผ่านการตรวจสอบ/รับรองคุณภาพโดยนักวิจัยและได้รับการยอมรับในปัจจุบัน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าขนาดอิทธิพล (effect size) ในระดับปานกลาง (ค่า .25) ค่าระดับนัยสำคัญ เป็น .05 และค่าอำนาจการทดสอบ (power) เป็น .95 จากผลการคำนวณได้ขนาดตัวอย่างทั้งหมด (total sample size) จำนวน 252 คน แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มครู

อาจารย์ จะมีอัตราการตอบกลับประมาณร้อยละ 60 (Wiersma, 1991 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2548) อีกทั้งเพื่อเพิ่มความมั่นใจในเรื่องของอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 450 คน และดำเนินการให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling)

จากการส่งแบบสอบถามไปตามกรอบการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ชุด ผลการตอบกลับของแบบสอบถาม พบว่า ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ผ่านการตอบแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 375 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 83.33

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามสำหรับครู โดยส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย พร้อมทั้งแนบซองปิดตราไปรษณียากรเพื่อส่งกลับมายังผู้วิจัย โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อและภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการแปลผล โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลตามแนวของเบส (Best, 1970)

2) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ใหญ่ กลาง และเล็ก) โดยใช้สถิติ ทดสอบ F (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

3) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครู ไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

1. ครูไทยมีระดับสมรรถนะตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใน ศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($M=4.15$, $S.D.=.43$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 11 ด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมค่านิยมด้านศีลธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M=4.47$, $S.D.=.49$) รองลงมาได้แก่ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($M=4.31$, $S.D.=.50$) และด้านการจัด สวัสดิการแก่นักเรียน ($M=4.21$, $S.D.=.58$) ตามลำดับ ส่วนด้านการสร้างเครือข่ายกับผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน พบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M=3.97$, $S.D.=.54$) โดยมีรายละเอียดดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะ
แห่งอาเซียนโดยภาพรวม

สมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะแห่งอาเซียน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ สมรรถนะ
1. การเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน	4.16	0.47	ค่อนข้างสูง
2. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.31	0.50	ค่อนข้างสูง
3. การพัฒนาและการใช้ทรัพยากรสำหรับการเรียนการสอน	4.08	0.57	ค่อนข้างสูง
4. การพัฒนาทักษะการจัดลำดับความคิดในระดับสูง	4.03	0.60	ค่อนข้างสูง
5. การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	4.12	0.49	ค่อนข้างสูง
6. การส่งเสริมค่านิยมด้านศีลธรรมและจริยธรรม	4.47	0.49	ค่อนข้างสูง
7. การส่งเสริมการพัฒนาชีวิตและทักษะวิชาชีพแก่ผู้เรียน	4.11	0.50	ค่อนข้างสูง
8. การวัดและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน	4.10	0.54	ค่อนข้างสูง
9. การพัฒนาด้านวิชาชีพ	4.07	0.59	ค่อนข้างสูง
10. การสร้างเครือข่ายกับผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน	3.97	0.54	ค่อนข้างสูง
11. การจัดสวัสดิการแก่นักเรียน	4.21	0.58	ค่อนข้างสูง
รวม	4.15	0.43	ค่อนข้างสูง

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ใหญ่ กลาง และเล็ก) พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะครูทั้ง 11 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับสมรรถนะครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig	ผลการทดสอบรายคู่
ด้านที่ 1 การเตรียมแผนการสอนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน						
ระหว่างกลุ่ม	0.71	2	0.35	1.60	0.20	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	81.77	372	0.22			
รวม	82.47	374				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 0.287, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.751						
ด้านที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้						
ระหว่างกลุ่ม	1.52	2	0.76	3.04	0.06	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	92.80	372	0.25			
รวม	94.32	374				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 0.697, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.499						
ด้านที่ 3 การพัฒนาและการใช้ทรัพยากรสำหรับการเรียนการสอน						
ระหว่างกลุ่ม	1.86	2	0.93	2.85	0.06	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	121.30	372	0.33			
รวม	123.16	374				

ตารางที่ 2 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig	ผลการทดสอบรายคู่
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 0.119, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.888						
ด้านที่ 4 การพัฒนาทักษะการจัดลำดับความคิดในระดับสูง						
ระหว่างกลุ่ม	0.24	2	0.12	0.34	0.72	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	133.76	372	0.36			
รวม	134.01	374				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 0.299, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.742						
ด้านที่ 5 การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้						
ระหว่างกลุ่ม	0.15	2	0.07	0.30	0.74	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	88.71	372	0.24			
รวม	88.85	374				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 1.131, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.324						
ด้านที่ 6 การส่งเสริมค่านิยมด้านศีลธรรมและจริยธรรม						
ระหว่างกลุ่ม	0.06	2	0.03	0.13	0.88	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	91.29	372	0.25			
รวม	91.35	374				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 2.258, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.106						
ด้านที่ 7 ส่งเสริมการพัฒนาชีวิตและทักษะวิชาชีพแก่ผู้เรียน						
ระหว่างกลุ่ม	0.14	2	0.07	0.28	0.75	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	94.50	372	0.25			
รวม	94.65	374				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 2.221, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.110						
ด้านที่ 8 การวัดและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน						
ระหว่างกลุ่ม	0.08	2	0.04	0.14	0.87	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	107.49	372	0.29			
รวม	107.57	374				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 0.188, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.829						
ด้านที่ 9 การพัฒนาด้านวิชาชีพ						
ระหว่างกลุ่ม	0.46	2	0.23	0.67	0.52	ไม่แตกต่างกัน
ภายในกลุ่ม	128.04	372	0.34			
รวม	128.49	374				
Test of Homogeneity of Variances Levene Statistic = 0.657, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.519						

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ด้านที่ 10 การสร้างเครือข่ายกับผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน						ไม่แตกต่างกัน
ระหว่างกลุ่ม	0.47	2	0.23	0.80	0.45	
ภายในกลุ่ม	107.78	372	0.29			
รวม	108.24	374				
Test of Homogeneity of Variances						
Levene Statistic = 0.267, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.766						
ด้านที่ 11 การจัดสวัสดิการแก่นักเรียน						ไม่แตกต่างกัน
ระหว่างกลุ่ม	1.10	2	0.55	1.64	0.20	
ภายในกลุ่ม	124.22	372	0.33			
รวม	125.32	374				
Test of Homogeneity of Variances						
Levene Statistic = 0.950, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.388						
ภาพรวม						ไม่แตกต่างกัน
ระหว่างกลุ่ม	0.26	2	0.13	0.72	0.49	
ภายในกลุ่ม	67.91	372	0.18			
รวม	68.17	374				
Test of Homogeneity of Variances						
Levene Statistic = 0.205, df1 = 2, df2 = 372, sig = 0.815						

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสมรรถนะครูไทยจากแบบสอบถามปลายเปิด ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า มีประเด็นสำคัญเรียงตามลำดับความสำคัญ 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์ 5) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบของงานวิจัยสามารถนำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายได้หลายประเด็น ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูไทยมีสมรรถนะตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูงและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่าทั้ง 11 ด้านก็อยู่ในระดับค่อนข้างสูงเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมรรถนะตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 ตามที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของซีมีโอ (SEAMEO INNOTECH) ครั้งที่ 52 ได้กำหนดไว้ หากพิจารณาในรายละเอียดแล้วเห็นได้ว่าเป็นสมรรถนะหลักๆ พื้นฐานของวิชาชีพครู และยังไม่สมรรถนะใดที่ทำลายเกินความสามารถของครูไทย อีกทั้งสมรรถนะในหลายๆ ด้านก็สอดคล้องกับสมรรถนะครูตามที่คุรุสภาซึ่งเป็นสภาวิชาชีพครูไทยได้กำหนดไว้และคอยควบคุมกำกับติดตามอยู่แล้ว อีกทั้งสมรรถนะเหล่านี้ครูไทยทุกคนล้วนผ่านการฝึกอบรมในขณะที่กำลังศึกษา ก่อนหน้าที่จะเข้ามาบรรจุเป็นข้าราชการครูอย่างเข้มข้นอยู่แล้ว นอกจากนี้เมื่อเข้ามาเป็นครูแล้วยังได้มีโอกาสรับการอบรมทั้งทฤษฎีและปฏิบัติการอยู่เป็นประจำ แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้สามารถ

สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของครูไทยในการที่จะก้าวสู่เวทีของการแข่งขันในกลุ่มประชาคมอาเซียนได้ในระดับหนึ่ง อีกทั้ง การศึกษาถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งพบว่า ประเทศอาเซียนทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ในขณะเดียวกันได้มุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศในระดับสากล และผลจากการเปรียบเทียบยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษาระดับต่าง ๆ พบว่า ในการศึกษาในระดับปฐมวัยและขั้นพื้นฐาน เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน ยกเว้น สิงคโปร์ แล้ว การศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยมีความก้าวหน้าในการดำเนินการปฏิรูปในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ การพัฒนาครูเพื่อให้ออกมาสนับสนุนกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่ทุกประเทศในอาเซียนอยู่ระหว่างการดำเนินการและปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นด้วยสาระความครอบคลุมที่แตกต่างกันไป โดยประเทศที่เด่นชัด ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ลาว และกัมพูชา

2. จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะด้านการสร้างเครือข่ายกับผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากการผลการเปรียบเทียบสมรรถนะครูทั้ง 11 ด้าน หากจะพัฒนาเพื่อยกระดับสมรรถนะครูไทยก็ควรจะมองที่ประเด็นนี้เป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมรรถนะด้านนี้เป็นเรื่องที่ใกล้เคียงตัวครูมากที่สุดในบรรดาสมรรถนะ 11 ด้าน จะสังเกตได้ว่าสมรรถนะด้านอื่นๆ อีก 10 ด้านที่เหลือเป็นสมรรถนะที่ใกล้เคียงและครูไทยต้องปฏิบัติเป็นภาระงานหรือเป็นงานที่ปฏิบัติเป็นกระแสหลักอยู่แล้ว เช่น เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน การพัฒนาผู้เรียน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นต้น สำหรับสมรรถนะด้านการสร้างเครือข่ายกับผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนถือได้ว่าเป็นสมรรถนะที่มีความสำคัญซึ่งอาเซียนได้ให้ความสำคัญและกำหนดเป็นหนึ่งใน 11 สมรรถนะหลัก เนื่องจากการสร้างเครือข่ายเป็นสิ่งสำคัญมากในการดำเนินงานทุกกลุ่มวิชาชีพในปัจจุบัน องค์กรทุกองค์กรจะต้องแสดงความโปร่งใสที่สามารถตรวจสอบได้ (accountability) อีกทั้งความร่วมมือกับเครือข่ายจะยังผลให้องค์กรมีโอกาสนในการพัฒนาและอยู่รอดต่อไปได้สูง

3. จากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ใหญ่ กลาง และเล็ก) พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่า สมรรถนะครูทั้ง 11 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลายสาเหตุ ได้แก่ 1) ระบบการผลิตครูจากมหาวิทยาลัยของไทยล้วนแต่ได้รับการรับรองหลักสูตรจากทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) อีกทั้งหลักสูตรจะต้องผ่านการรับรองจากคุรุสภาซึ่งเป็นองค์กรทางวิชาชีพ ดังนั้นคุณภาพในด้านการผลิตครูจากมหาวิทยาลัยต่างๆ จึงไม่แตกต่างกันมากนัก 2) ครูผู้ช่วยหรือครูที่ทำการสอนอยู่ในระบบโรงเรียนก่อนแล้วมีความพร้อมที่ถ่ายทอดศิษย์เหมือนกันไม่ว่าจะสอนในโรงเรียนขนาดใดก็ตามความมุ่งมั่นตั้งใจก็ยังคงมีเช่นเดิม อีกทั้งสมรรถนะของครูเป็นความสามารถเฉพาะตัวบุคคล จึงไม่แปรเปลี่ยนไปตามบริบทของขนาดโรงเรียนมากนัก 3) ครูในสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มักจะได้รับโอกาสในการเข้ารับการอบรมหรือฝึกฝนวิชาชีพในลักษณะเดียวกันทั่วทั้งประเทศ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มาจากภายใต้นโยบายเดียวกัน ดังนั้น ครูทุกโรงเรียนจะได้โอกาสเท่าๆ กัน 4) บริบทของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้อยู่ในเขตพื้นที่ภาคกลางสู่มาจาก 22 จังหวัด ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก บริบทไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ทั้งบริบททางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม หรืออื่นๆ ด้วย ปัจจัยทั้ง 4 ประการดังกล่าวน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลการวิจัยในการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสมรรถนะของครูไทยตามกรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ใหญ่ กลาง และเล็ก) ไม่มีความแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียนทั้งภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. จากผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ ครูไทยควรมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมให้ครูไทยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและระเบียบวิธีวิทยาการในการวิจัย เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีครูหลายท่านอยากพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ในด้าน และพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างสรรค์งานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน จึงอยากให้หน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงเข้ามาให้ความรู้กับครูมากขึ้น อาจจัดในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการหรืออื่นๆ จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่มากที่สุดดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าครูไทยยังขาดความรู้และทักษะเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเพื่อสร้างสรรค์งานวิจัย ทั้งๆ ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีเจตนารมณ์เพื่อพัฒนาครูให้มีทักษะเหล่านี้เกิดขึ้น ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดก็ให้ความสำคัญและพยายามมุ่งเน้นให้เกิดขึ้นกับครูไทย จนกระทั่งปัจจุบันก็ยังคงเป็นปัญหาของครูอยู่ ซึ่งผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ นิติกร อ่อนโยน และ เมษา นวลศรี (2553) ที่พบว่า สมรรถภาพของครูวิทยาศาสตร์ด้านวิชาชีพครูในส่วนของงานวิจัยมีสมรรถนะน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับประเด็นอื่นๆ ซึ่งจากการศึกษาวิจัย พบว่า ปัญหาของการวิจัยที่สำคัญเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่ยังขาดความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่จำเป็นต้องใช้สถิติได้ นอกจากนี้พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษาเนื่องจากไม่ได้มีความชำนาญด้านการวิจัย จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ไม่สามารถออกแบบการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้ เช่น การออกแบบการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง การออกแบบเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล หรือการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันนี้การวิจัยของครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังที่สุวิมล ว่องวานิช (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ในยุคปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาโรงเรียนอิงแนวคิดการพัฒนาแบบองค์รวม (whole school approach) การบริหารโรงเรียนต้องเคลื่อนไปพร้อมกันทุกฝ่ายและทุกระดับเพื่อเป้าหมายเดียวกัน การออกแบบระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการนั้น จึงเป็นระบบที่จำเป็นต้องอาศัยการวิจัยปฏิบัติการแบบทั่วทั้งโรงเรียน (school-wide action research) โดยใช้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายเป็นหลักสำคัญในการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สารสนเทศที่ได้จากงานวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาส่งเสริมสมรรถนะของครูไทยได้ตรงสภาพความต้องการที่แท้จริง โดยอาจจะส่งเสริมในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม สำหรับการตัดสินใจเลือกพัฒนาสมรรถนะครูไทยนั้น ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรเลือกสมรรถนะด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดไปพัฒนาเพื่อยกระดับครูไทยก่อนด้านอื่นๆ

1.2 งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยศึกษาเฉพาะเขตพื้นที่ภาคกลางเท่านั้น ดังนั้นการนำผลการวิจัยไปใช้อ้างอิง ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของบริบทด้วย บางครั้งงานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่ใกล้เคียงกันนี้อาจให้ผลที่ไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากเป็นการศึกษาสภาพจริงที่เกิดจากการรายงานตนเองของกลุ่มตัวอย่าง จึงมีปัจจัยหลายอย่างส่งผลต่อผลการวิจัย เช่น ปัจจัยจากภูมิภาค บริบท ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัดที่แตกต่างกันอาจส่งผลต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ก็ได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพื้นที่ภาคกลาง ถ้าหากมีการศึกษาวิจัยในโอกาสต่อไป ควรทำการศึกษาในภูมิภาคอื่น หรือศึกษาภาพรวมทั้งประเทศ เพื่อจะได้สารสนเทศเชิงเปรียบเทียบและเป็นประโยชน์ในวงกว้างมากขึ้น

2.2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้เก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ข้อมูลจากผู้บริหาร ข้อมูลจากนักเรียน หรือข้อมูลจากผู้ปกครองทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้สารสนเทศเชิงเปรียบเทียบและเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลได้อีกด้วย แต่ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับกำลังทุน ระยะเวลา และความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่าย ซึ่งจะเป็นความท้าทายของนักวิจัยต่อไป

บรรณานุกรม

- นางลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง “วิธีการที่ถูกต้องและทันสมัยในการกำหนดขนาดตัวอย่าง” ในโครงการ Research Zone จัดโดย ศูนย์การเรียนรู้ทางการวิจัย ณ อาคารศูนย์การเรียนรู้ทางการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) วันที่ 26 มกราคม 2555.
- นราภรณ์ สุระ. (2557). *ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- นิติกร อ่อนโยน และ เมษา นวลศรี. (2553). *ความต้องการในการเพิ่มสมรรถภาพของครูวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนัก. (2549). *การวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศกลุ่มอาเซียน*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนัก. (2552). *ข้อเสนอแนะการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). **การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 1-2. บทความออนไลน์ สืบค้นได้ที่ <http://www.addkute3.com/wp-content/uploads/2013/05/การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่-211.pdf>. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2557.
- สุริพร โพธิ์ภักดี. (2558). สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**. 8(1), 47.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). **เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2557). **กรอบสมรรถนะของครูแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21**. สืบค้นได้ที่ <http://www.moe.go.th/moe/upload/news2/FileUpload/13037-7931.pdf>. สืบค้นเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2557.
- ศุภัสรา ชิดชู. (2556). **การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21**. สืบค้นได้ที่ <http://supatsara5581103079.blogspot.com/2013/07/21.html>. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2557.
- Best, J. W. (1970). **Research in Education**. 2nd ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Cohen, J. (1977). **Statistical power analysis for the behavioral sciences**. New York: Academic Press.